DISPUTATIO PHILOSOPHICA

INAUGURALIS

DE

CAUSIS GENERALIBUS,

INCOLARUM NUMERUM,

ACCELERANTIBUS ET IMPEDIENTIBUS.

DISPUTATIO PHILOSOPHICA
INAUGURALIS,
DE
CAUSIS GENERALIBUS, INCOLARUM NUMERUM, ACCELERANTIBUS ET IMPEDIENTIBUS;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu; et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

PRO

GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

ROBERTUS J. BAUMGARTNER,

ANGLUS:

Ad diem 24. Junii, horâ locoque solitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBANT ADAMUS NEILL ET SOCII.

M DCCC.

PATRI,

JULIANO J. BAUMGARTNER,

ARMIGERO;

ITEM,

FRANCISCO E. VULLY,

AMICO,

ET

QUONDAM

PRÆCEPTORI;

HOC OPUSCULUM

CONSECRAT

AUCTOR.

DISPUTATIO PHILOSOPHICA

INAUGURALIS,

DE

CAUSIS GENERALIBUS,

INCOLARUM NUMERUM,

ACCELERANTIBUS ET IMPEDIENTIBUS.

SAT mihi conſtat, materiem de quâ diſputare conſilium eſt, non modo meis majores facultates, et præclariorem hiſtoriæ hominis cognitionem poſcere, ſed etiam multò majus dilatari et explicari debere, quàm in diſſertatiunculâ fieri poteſt : at aliâ nequa-

quàm ingenio ſuperiori non jam diſputatâ, dotibusque meis magis congruâ, circumſecùs perquiſitâ, et pertimeſcens ſemitam perſequi quâ genius exultior jam ingreſſus fuerat; malui trepidans tamen tramitem inire, cujus in ſalebris et locis arduoſis ſi pedem amitto, omnia e ſuavitate et indulgentiâ ſpero, et deprecor.

Quandoquidem verò ex hujus tentaminis naturâ, fieri vereor non poſſit, quin argumenta ſuſcipiam medicinæ aliena, de veniâ vellem non deſperare, cum ad hiſtoriam de hominis propagatione et pertinebunt et eam magnâ forſan ex parte illuſtrabunt.

Naturæ humanæ conditio, fragilis profectò et fugax, inanis, momentanea, multisque incommodis, mutationibus et periculis obnoxia conſpicitur; nec quidem quicquid adeſt, quantumvis exquiſitè compoſitum, quod longa

ga dies paulatim non imminuat, corrumpat et absumat, tandemque penitus aboleat: sic homo, "bræвis ævi est, ac plenus miseriæ; "flos quasi spectatissimus exoritur, sed con-"teritur, atque evanescit veluti umbra *."

Cùm verò facultate prolem generandi præditus nascatur, progressumque suum propagatio ejus, per mundi ubique superficiem, vel impedientes, vel accelerantes, causas agnoscat, mihi paululùm eas perscrutandi in mentem venit. Observationibus igitur meis, adnixis aliorum, fisus, causas periclitans quatuor generales distinguo, quas ita proponam:

Vitæ genus vel *natura*; *administratio* seu *regnum*; *solum*, *terra*ve; et denique *clima*, *aër* vel *cœlum*.

UT

---

* JOBI Graphiæ.

Ut effectus VITÆ GENERIS in homines recognoſcamus, varii ſtatus et vitæ rationes, a primâ ætate in ævum luxurioſum inter ſe ſunt comparandi; tum verò attoniti, et rerum inſtabilitatem miramur. Priſtinis quidem temporibus, omnia, et præter omnia ſolitudo, hominem ut ſpeciem promulgaret, excitabant: primigenii, Naturæ donis victitabant, et *piſcatus* et *venatio*, citiùs ocyùs præ neceſſitatem adhibitæ fuerunt. At cum clarè conſtat, homines perdiù piſcatores necnon venatores fuiſſe, ita certè perpauci ſemper fuerunt; nam cœtus perfrequens venatorum haud exiſtere potuit. Ferini quidem homines numerum ſuum minuere ſolebant, ne inopiâ et fame laborarent; nam iis nunquam in mentem ſubvenit, fami obire beſtias cicurando; hinc inde, horribile dictu! natos trucidandi, morem induerunt.

Attamen

Attamen e populi incremento lento et gradario, novum vitæ genus, omnia copiosè præbens, eligere coacti fuerunt; et forte tandem vel periculo compertum fuit, educatû faciles beſtias; ad oves itaque, quaſi uberrimas, omnem curam atque operam contulerunt. Homines ergo paſtores facti ſunt.

De virtute et effectibus *vitæ paſtoralis*, in hominibus propagandis, philoſophi largè diſputaverunt: nutritus quidem ſtatim copioſus fuit et abundans, quod Dominus KAMES (cujus in omni ævo nomen illuſtriſſimum erit) ſignum fauſtum habet; at multùm ex alterâ parte, argumenta proſunt.

" Les pays de paturâge," ait MONTESQUIEU, " ſont peu peuplés, parceque peu de " gens y trouvent de l'occupation;" et reverà quomodo ſtatum paſtoralem, incolis refertum, concipere poſſumus. Nam grex haud

valdè

valdè numerosa longè et latè pabulatur; si igitur greges et armenta, ratione gentis incrementi, aucta essent, undenam vitam ac pabulum ducerent, nisi agricultura subsidio veniret? Pastores igitur brevi tempore, agriculturam coluissent; longè aliter tamen res se habet. Plurimæ enim regiones in quibus hoc vitæ genus per secula regnavit, sine culturâ et incolis fuerunt; nec Scythiam citare non possumus, cujus incolæ in nostro quidem ævo sparsim vagantur; nam inculta, ratione magnitudinis habitâ, penè videbitur, etsi incolæ per tribus decem millia nonnunquam spectantur.

In aliis regionibus, alium induit *cultûs pastoralis* aspectum; pro turbis et cœtibus numerosis, quod tantùm in amplissimis potest accidere locis, quos pervadere et peragrare licet, perpauci et segregati armenta servant opiliones: hujusce vitæ beata simplicitas, magis

gis magisque homines allexit et ſibi devinxit; montes ſuperbi, ſylvis adumbroſi, et paſcuis, greges læti tentabant, et ſeceſſum præbebant amœnum paſtori, qui ſolitudine captus a vita abhorruit ſociali. Hinc altera gentium proceſſui catena.

Parùm verò quibuſdam cœlis, talis erat idonea conditio, præſertim ubi Natura ſolum ſterile et infecundum ruſtico ſubjecerat; at cum neceſſitas conatus provocat, ita *agricultura* tentata fuit, et mira inde rerum mutatio.

Statim agri exculti floruerunt, incolarum numerus mirum in modum adauctus fuit, et ipſi ingenio valere, lanam texere, pannos conficere, artes excogitare, et officinas inſtituere, inceperunt, quæ opus et victum multitudini præbuerunt. Inter varias hujuſce temporis artes et ſcientias, navigatio inventa fuit, quâ homines quæ in cæteris terris procreantur

didicerunt; nec inventum, cupiditas tardè ſecuta eſt, et hominum propagatio miraque et ingens.

Paucis jam de unoquoque vitæ modo dictis, et quo uterque in hominem producendum ſeu multiplicandum valet, notato, ipſius naturam hominis in his ſtatibus paululùm perpendamus.

Priſtini vitæ uſus et venatio, quidem, præprimis apti erant ad mentem ſanam ſervandam in corpore ſano. Membris et animo ſæpius agitatis, paucis egens, victu communi et obvio contentus, nullis objiciebatur infortuniis: Ars medica, tùm haud ferè neceſſaria, penitùs penè ignorabatur: ſimplicia quædam, usû et naturâ inſtituta, adverſus omnes prorſus morbos valebant. Nam ubi dyſpepſia, ubi podagra, et pallidus hydrops, hodiè tam ſævi et pergraves? Nec in iſtis adeò diſcre-

puit

puit vita paſtoralis, quanquam in cæteris rebus longè diverſa; pro animo forti et excelſo, pro exercitatione laboriosâ; otium et incuria, cum animi motibus eximiis potius et delicatis, quàm grandioribus et ad facinora aptis: at at ſimplicitas regnabat, et ſola potuit avertere morbos. Quàm diverſa fuit rerum ſpecies, cum proles humana, agentibus negotio atque agriculturâ, undique per orbem terrarum prolata fuit! Morbi hactenus ignoti apparuerunt, peſtesque nimiâ hominum coacervatione, venenum horribile diffundentes; nec mora, ſtrages ac populatio, conſecutæ ſunt.

Homo a vitâ parcâ majorum diſcedens, ſibi morbos affixit innumeros, mortis præcurſores, luxuriâ procreatos. Quàm paucis exagitatur malis Afer immanſuetus, qui pedibus nudis premit ſolum incultum, præ Europeo, nihil indigente, nihil incaſſùm cupiente!

Nunc conquiramus quibusnam in regionibus hæc permutatio citiùs vel ocyùs instituta fuit, et quomodo *soli natura* incolarum numerum vel auget vel imminuit.

Brevè jamjam notatum fuit, locos fertiliores præ cæteris prædâ venatoriâ scatere; at ex magno venatorum congressu, per exiguum temporis spatium, non æquè hìc ac in terris vastis et incultis adesse incepit: plagis itaque feracibus, cultus pastoralis primò usitatus fuit, dein agricultura; hìc enim vegetatio viret, dum Natura culturam instituit: semina plantarum huc et illuc sparsa, saporis jucundi et saluberrima cùm essent, collecta fuerunt et sata, rursùs collecta et denuò terris indita; messis uberior præ labore experta, quisque unus laborare incepit, et nutrimentum omnibus paratum fuit.

Terra

Terra propter ſterilitatem inculta, multis incolis impar eſt, et cùm talis adhuc nunquam largè habitata fuit, ideò ſemper, vel paſtoribus, vel venatoribus forſan, tenebitur; nec jamjam Scythiam quaſi exemplum non citavimus, cujus partes ſeptentrionales tam jejunæ et infelices ſunt, ut ibi arbores nequidem parcè victitare poſſint. Verum tamen eſt et exempla adſunt regionum, quæ incolas conſecutæ ſunt, non ope et officio agriculturæ, verumenim unius ingenio et laboribus. Talis erat PETRUS Magnus, qui, laboribus miris quidem et ingentibus, regnum inter rudera piſcatoriorum Tuguriorum erexit: negotio favendo, hoc miraculum præſtavit, ſicque patriam ſeptentrioni præfecit.

Ut corpus et anima, ſympathiâ quâdam ac conſenſû inter ſe connexa ſunt, virtutesque ac vitia ultrò citròque derivantur; ſic etiam ambo

ambo multùm pendere videntur, multaque excipere et boni, malique, ſole nativo.

Molli et homines fibrâ invenimus relaxatâ, ìn voluptuoſis, ſicut Aſiaticis, regionibus; omnique voluptatis ſpeciei deditos, et luxuriæ omni. Ubicunque jucundâ prædita eſt varietate Natura, ubicunque omnes ejus ſummam productiones adipiſcuntur virtutem, facilè perfectioni etiam impellitur homo, et enim, brevi fœcunditatis ipſius Naturæ particeps futurus, à cunis tam undique perſpicuam et univerſam poſſidet infans hilaritatem. Si ex alterâ parte, ad loca aſpera et montoſa proſpiciamus, quibus aër alſioſus magnâ puritate valet, et quibus libertas tamdiu viguit, montanos, animo et robore pollentes, morbique neſcios, invenimus: Ejuſmodi inter alios erant, Helvetiæ, Scotiæ et Dalecarliæ cives; ſed etiam æquè ac natale ſolum, ſteriles ferè

ſunt

ſunt et infœcundi, nullo modo, nullisque rationibus, mutaturi.

At in campis vaſtis et patentibus ſolent adeſſe, ſocietatis incurioſi, et minùs fœcundi, quàm montis vel campi luxurioſi, incolæ.

Scheffer quidem Lapones dixit maximè infœcundos, quod terræ ingratæ tribuendum: nonnulli tamen philoſophi ſtaturam brevem et corporis vitium, e ſalis inopiâ orta autumaverunt; cùm omnia eodem deficiente, ubique degenerant animalia. Nunc autem conſtat, Lapones, ſicut ac vicinos Tartaros, ſale, tametſi ejus multùm habeant, et raró et parcè uti, cùm ſcorbutum læthiferum generare obſervaſſent, deficientibus ſimul forſan vegetabilibus: hanc igitur nequimus agnoſcere cauſam, dum Tartaros ſtaturâ procerâ ac vegetâ cognoſcimus.

De

De Regni ſeu Administrationis, in Incolarum Multitudinem, Effectibus.

Quo modo vel quâ ratione gentium frequentiam *adminiſtratio* afficit, non largè diſcutiam; nec quidem ratio obſcura; ſed non omnia ſilentio prætereunda.

Parùm priſtinis temporibus, cùm vitam diffuſè agebant venatores et paſtores, normis tenebantur ſocialibus; at introducto agrorum cultû, cùm vita ab errabundâ et incertâ, fixa et ſtabilis evadit, res multùm fit diverſa; et poſtquam negotium et artes vigere cœperunt, multa adhuc erant mutanda, et *adminiſtratio* ſimplex et facilis, alteram omninò induit, novamque formam.

Hujus

Hujus mutationis, variæ in variis regionibus fuerunt modificationes ; ſed *imperium*, quo populus ingenio liberè et dotibus utitur ſuis, quo induſtria munus ſuum habet, et præcipuè quod paci religioſè ſtudet, ſummoperè hominum propagationi favet. Tali quidem conditione, Roma, Tyrus, Ægyptus, neque alteræ gentes, olim non tantos progreſſus fecerunt : non ita pridem India obatras aſpexit myriades, et Belgium incolis naviter plenum ; ſic etiam Hyrcinia, urbibus, pagis et viculis obtecta fuit ; pari quoque ratione, Sinarum imperium incolis et induſtriâ præter omnia adhuc et valet et viget.

Ubicunque poteſtas tyrannica exercetur, gentis progreſſus vinculis cohibetur innumeris ; ſocietas et commercium langueſcunt ; bellum multos deſumit ; alteri lares et patriam abdicant, dum cæteri torpidi domi hebeſcunt. Turci et Peruviani in turpi inertiâ

capiunt

capiunt voluptatem; ideò campos vepribus undique et dumetis veftitos invenimus, naturâ fœcundos et feraces: pravo enim regimine, quo et vita et res fubditorum incertæ et intutæ funt, parùm homines laborem curant, ne ullum ex inde fructum et commodum deducant. "In Paleftine," inquit Dominus Wood, "we have often feen the huf-"bandman fowing, accompanied by an armed "friend, to prevent his being robbed of the "feed." Neque hìc definunt effectus tyrannidis: "Car," ut verbis utar auctoris deferti, "la terre, manquant de bras, les eaux "du ciel ou des torrens débordés, ont fé-"journé en marecages; et fous ce climat "chaud, leurs exhalaifons putrides ont caufé "des epidémies, des peftes, des maladies de "toutes efpèces, et il s'en eft fuivi un fur-"croît de dépopulation, de pénurie, et de "ruines." (Volney.)—"C'eft ainfi que la

"terre

" terre abandonnée, contribue elle-même à
" ſa propre dépopulation." (VOLTAIRE.)

Huic tamen regulæ, adeſt exceptio adeò exceptitia, ut eam ſilentio præterire nequeam. Sic MONTESQUIEU: " La Chine, quoique le " plus deſpotique, eſt le pays le plus peuplé " de l'univers; car c'eſt la péculiarité de ſon " gouvernement de favoriſer le commerce et " l'agriculture; outre quoi, le climat eſt tel " qu'il favoriſe prodigieuſement la propa- " gation de l'eſpèce humaine, et les femmes " y ſont d'une fécondité ſi grande, qu'on " ne voit rien de pareil ſur la terre *." Fruſtrà igitur ſæviſſima obſtat tyrannis: non ita olim cum Græciâ, Æpypto et Aſiâ Minore, qui brevi populati fuerunt. Bellum autem jurè et meritò longè exitioſiſſima peſtis habetur; quodnam enim ævum exclamare non potuit: " Heu! gentes per

C " quot

* Eſprit des Loix.

" quot et fecula belli durat incendium ! quæ-
" dam die ficut cæduntur, tantaque ftrages
" earum eft, ut gentis deletum non impe-
" rium tantùm, verumetiam nomen, videre-
" tur." (JUSTINI).

Religionis adhuc principia, et diverfa, diverfos fuos habet, in propagationem hominis, effectus. *Polygamia* ei obnoxia plurimis habetur, etfi nonnunquam faufta. " Les principes de la religion ont extrèmement influé fur l'efpèce humaine, tantôt ils l'ont encouragée, comme chez les Juifs, les Mahométans, les Guebres, et les Chinois ; tantôt ils l'ont choquée, comme chez les Romains, devenus Chrétiens *." Nihil verò dubii quin *monogamia*, educationi infantum fit propitior. Leges tandem et munera fæpiùs inftituta funt, propagationi jucunda, vix ac ne vix quidem profuerunt.

HIS

* Efprit des Loix.

His peractis, superest ut quicquam de Effectibus Coeli vel Climatis dicamus.

Aër ambiens, prout impensè calidus, vel siccus, permadidus aut frigidus, clarè habitum corporis mutat, nec paulisper quidem in nativitates agit. Verè miranda est aëris in hominem actio et potestas; videtur profectò corporis habitudinem à cœlo proripere; nec prorsùs Zembla Gelida, à zonâ torridâ magìs discrepat, quàm Arabs immitis et vagus à *Kamschatcano* differt!

"Calor enim omnia corpora laxat atque "expandit, frigus verò densat et durat *." Unde Lucanus,

"Quicquid ad eos tractus, mundique teporem
"Labitur, emollit gentes clementiâ cœli;
"Omnis in arctois populis, quicunque pruinis
"Nascitur, indomitus belli et mortis amator."

Philosophi

* Consp. Med. Theor.

Philoſophi autem de effectu frigoris in conſtitutionem animalium, multùm diſputaverunt; nam etſi plurimi perſuaſum habuere, nervos et muſculos ita validiores fieri, non tamen deſunt qui longè ſecùs opinantur. Frigori igitur tributa fuerunt animus et forma præſtans, vigens et magnanima, quorundam Septentrionalium, eodemque aſſignata ſunt thoracis anguſtia et corporis tenuitas aliorum populorum: At cùm mihi apparet, fortitudinem non ſemper in corpore pleno ſedere, nec animum puſillum ſtaturâ brevi uſque conjungi; ita credo, leges de poteſtate cœli frigidi in corpora animalium, generales nunquam dari futuras, dum effectus tam diverſi et diſſimiles conſpiciantur.

Tametſi frigus variis modis hominem afficit, conſenſus verò cum *gentium numero* conſentaneus ſemper eſt et uniformis; nec verè, quamvis Septentrio quondam *officina gentium* dicebatur,

dicebatur, exemplum regionis hyperboreæ, et incolis refertæ, facilè inventu : tot tantaque ſunt vincula quæ *ſolum*, *cœlum* et *vitæ genus*, ſuſcitant ! Myriades qui, lapſis temporibus, Europeam Auſtralem, invaſêre et obruêre, quantumvis ingentes, minimè, ratione habitâ magnitudini eorum patriæ, tam prorſùs miræ videntur ; et profectò vir clariſſ. HUME ſatis hoc probavit. Ideo Septentrionis incolæ infœcundi nec rarò inſociales ſunt, ut ex *Kamſchatcanis*, *Eſquimaiis*, *Laponibus*, et *Samoïedis*, conſtat.

De paucitate incolarum *Americæ* cùm primùm cognita fuit, Comes BUFFON præ cæteris forſan conjecturam felicem tentavit : eam feriùs è mare emerſam judicat, atque hoc non veriſimile modò, ſed etiam magnâ ex parte verum eſſe arbitror ; nec minùs vireſcit ſuppoſitum, quòd nulla pars niſi *Peruvia* et *Mexica* habitata erat, quòd hæ regiones cen-

trales

trales feracissimæ, et quòd, sicut in terrâ antiquâ accedit, Tigridis ripis primùm urbanitas dilucere incepit: regionis quidem facies, suppositum firmat; quoniam ne minimum etiam gentis pristinæ vestigium, non parietinæ magnificæ, non rudera perlata, nullum artis monumentum superstes erat.

Neque sol impensè æstuosus magìs homini convenit; quod probè testantur et Africæ et Arabiæ deserta, sub Jove torrido subsita: in hujusmodi locis, morbi lethiferi epidemicè grassantur; hìc quoque turbines et terrarum commotus bacchantur: hìc venti lethales ignei perflant; hìc denique feræ immanes, viperæ venenatæ, nascuntur et victitant; quæ omnia incolarum incremento haud parùm adversantur: in talibus itaque locis, vel nullos, vel perpaucos, incolas invenimus. Sub cœlo mitiore, quo luxuriosa Natura frondescit, homo laxus, indolens fit: ibi Deam sæpissimè

invocant

invocant partumeiæ ; at regnum citò potentatus vindicat, et citiùs pravos imprimit effectus.

Sol temperatus homini peroptimè convenit ; facultates ad summum provehuntur ; societas et connubia apud omnes Europææ gentes valent ; administratio in genere lenis ; sic populorum tormenta, præ bellum et morbos, quiquidem ruinam minitantur, evitant.

Scientia verò et sapientia simul sese hæc adversus obfirmant : dum sapientia enim falculas belli cruentatas corripit, scientia, per artem medicam et labores peritorum, manum porrigit beneficam ; et dies fortassis dilucebit, quo sævas populationis causas, sistere poterit. Quot remedia nuper sunt explorata ! quot et tegmine nobis instrata admodum tenui ! et quot adhuc lucis, veritatisque amore, pallida vigilia et labores !

F I N I S.